

De Verhalen

Kegge, de ekster

Hé pssst... Ze zeggen, dat eksters stelen, maar dat mag je niet hardop zeggen. Dat willen ze niet horen. Eksters zullen zeggen, dat ze spullen meenemen om te bewaren in hun nest. Nou kunnen die zwart-witte vogels nog meer zeggen, maar iets van een ander meenemen is toch echt stelen. Zeker wanneer je niet van plan bent om het terug te brengen. Maar goed, dit verhaal gaat over Kegge, de ekster.

Kegge woont in een boom. Alleen, want hij heeft nog geen vrouwtje en geen kinderen.

Hij is dol op glinster-, glitter-, glimdingen. In zijn nest liggen er heel veel. Een edelsteen, een zilveren kettinkje, een koperen spijker. Hoe hij daar aan komt? Gevonden!

Op een dag kijkt Kegge ergens door een raam naar binnen. Hij ziet dat een vrouw een armbandje met allemaal schittersteentjes op tafel legt en daarna de kamer uitgaat. En dan ligt dat armbandje daar zomaar helemaal alleen. Het raam is zelfs open! Kegge kan nergens anders meer aan denken dan aan dat hele mooie ding. Zou hij door het raam naar binnen durven gaan? Ja? Ja, dat durft hij!

'Dat mooie ding alleen maar even van dichtbij bekijken' zegt Kegge tegen zichzelf. Maar wanneer hij er heel dicht bij is, kan hij alleen maar denken: 'Ik wil het hebben!' En daar zit het armbandje al in zijn snavel. Hij vliegt ermee naar buiten, regelrecht naar zijn nest. Wanneer hij daar aangekomen is, gaat hij er eens goed voor zitten om er naar te kijken. De steentjes schitteren in alle kleuren van de regenboog. Kegge geniet!

Het wordt donker en 's avonds houden al zijn mooie dingen op met glinsteren. Kegge laat ze in zijn nest liggen en gaat een eindje verder op een tak zitten slapen.

's Morgens, wanneer hij wakker wordt, is het eerste wat hij doet: gaan kijken naar zijn mooie spulletjes. Maar nu schrikt hij heel erg. Zijn nest is leeg! Hij wordt verschrikkelijk kwaad.

'Wie heeft dat gedaan?' krijst hij. 'Ik ben bestolen! Jij!' roept hij naar zijn beste vriend. 'Was jij het? Ja jij was het! Ik zie het schitteren in jouw nest!' Kegge vliegt naar het nest van zijn vriend en ziet er zijn spullen liggen. Hij propt ze allemaal in een keer in zijn snavel, probeert zo nog te mopperen en vliegt terug naar zijn eigen nest. Daar roept hij: 'Jij bent mijn vriend niet meer! Je bent niet eerlijk!'

Vanaf die dag bewaakt Kegge zijn kostbare spulletjes dag en nacht. 's Nachts slaapt hij er zelfs op, ook al zit dat helemaal niet lekker. Maar na drie dagen begint hij zich te vervelen en na vijf dagen voelt hij zich heel erg alleen. Hij mist zijn vriend.

Op de zevende dag vraagt hij zich af:

'Wat is er nou eigenlijk kostbaar?'

Weet jij het?

Kegge vindt opeens zijn spulletjes niet zo kostbaar meer. Hij pakt het armbandje en vliegt er mee naar zijn vriend. 'Voor jou' zegt hij.

Leidraad bij het filosoferen - Kegge, de ekster

Geschikt voor: groep 3 t/m 8

Bijpassend prentenboek voor groep 1 en 2: *De mooiste vis van de zee* - Marcus Pfister.

Thema's: vriendschap, eerlijkheid, waarde van vriendschap, waarde van bezit. Wat is kostbaar in het leven? Hebberigheid. Meten met twee maten. De pot verwijt de ketel dat hij zwart ziet.

Onderwijsdoelen:

Kerndoel 34: wat is belangrijker, kostbaarder in het leven: vriendschap of materiële zaken? Wat is eerlijk? Waar kun je geen nee tegen zeggen? Verslavende gewoontes.

Kerndoel 37: vriendschap. Stelen van een ander.

Vragen

Geef de kinderen eerst de ruimte om spontaan te reageren op het verhaal. Daarna kunnen de volgende open en gerichte vragen gesteld worden. Eventueel kunnen de kinderen, waar mogelijk en zinvol, na het filosofische gesprek het verhaal nog eens zelfstandig lezen.

Groep 3 en 4

- Kegge wil verschrikkelijk graag iets hebben dat niet van hem is. Wil jij dat ook wel eens? Wat doe je dan? Wat doet Kegge? Wat vind jij daar van? Zou Kegge dat ook vinden?
- Kegge vindt dat zijn vriend niet eerlijk is. Wat vind jij?
- Kegge vindt zijn glinsterspulletjes heel kostbaar. Vindt hij dat nog, nadat hij er zeven dagen op gepast heeft? Zou hij iets missen? Waarom?

Groep 5 en 6

Zie de vragen voor groep 3 en 4 en daarnaast nog de volgende:

- Kegge kan alleen maar denken aan wat hij wil hebben. Ken je dat?
- Wilde jij ook wel eens iets hebben van iemand anders? Waarom? Wat deed je?
- Kegge vindt zijn vriend niet eerlijk en wil niet meer met hem omgaan. Wat vind je daarvan?
- Nadat hij zeven dagen zijn spulletjes bewaakt heeft, vraagt Kegge zich af: 'Wat is er nou eigenlijk kostbaar?' Weet jij het?
- Wat is er voor jou kostbaar? Kan je vertellen waarom?

Groep 7 en 8

Zie de vragen voor groep 3 t/m 6 en daarnaast nog de volgende:

- Kegge neemt het armbandje mee. Later haalt zijn vriend de spullen uit zijn nest. Dat vindt Kegge niet eerlijk. Wat zou hij van zichzelf vinden, denk je? Waarom?
- Hij wil niet meer met zijn vriend omgaan. Ben je wel eens kwaad op iemand geworden om iets wat je zelf ook wel eens deed? Wat vind je daar nu van?
- Nadat hij zeven dagen op zijn spullen heeft gepast en er zeven nachten op heeft gezeten, vraagt Kegge zich af: 'Wat is er nou eigenlijk kostbaar?' Weet jij het?
- Wat is er voor jou zelf kostbaar? Waarom?

.....

Mullah Nasrudin en zijn jas

Mullah Nasrudin lag in bed nog wat na te denken over de afgelopen dag. Plotseling bedacht hij, dat hij zijn jas buiten had gehangen om wat op te frissen, maar dat hij vergeten was hem weer naar binnen te halen.

‘Zal ik weer opstaan en hem gaan halen? Nee, het is veel te lekker in bed en van wat nachtlucht wordt hij nog frisser’ dacht hij en wilde gaan slapen. Maar ja, dat kan je dan wel willen, soms lukt het niet. Ook de mullah viel niet in slaap. Hij bleef maar denken aan zijn jas daarbuiten.

‘Stel je voor, dat hij van de kleeerhanger af valt! Dan wordt hij vuil!’ dacht hij. ‘Nee, dat gaat vast niet gebeuren’ stelde hij zichzelf gerust. ‘Maar stel je voor, dat er iemand komt, die mijn jas kapotmaakt! Of hem steelt! Dan kan mijn jas me niet meer beschermen tegen de kou en de regen.’

Nu werd hij pas echt ongerust. Erger nog, hij dacht zelfs voetstappen te horen in de tuin. De mullah stapte uit bed en pakte zijn boog met de pijlen. Hij sloop naar buiten en zag wat hij vreesde. Er was iemand in de tuin! Hij dacht niet langer na, spande zijn boog en schoot al zijn pijlen af in de richting van de bewegende gestalte. Nu was het stil. De mullah hoopte dat hij de dief verjaagd had. Het was te donker om te zien wat er precies gebeurd was. Daarom besloot hij tot de volgende morgen te wachten.

Toen de eerste zonnestralen boven de horizon uitkwamen, was hij nog klaarwakker. Ook al was het veel te vroeg, hij stond toch op en ging naar buiten. Nu kon hij wel iets zien. En wat zag hij? Hadden zijn pijlen iets geraakt? Ja, dat wel! Hij had de pijlen dwars door zijn eigen jas geschoten! Er zaten grote gaten in. Ja, nu kon zijn jas hem nooit meer goed tegen de regen en de kou beschermen!

Leidraad bij het filosoferen - Mullah Nasrudin en zijn jas

Achtergrondinformatie:

Over de mullah Nasrudin zijn veel verhalen geschreven. Men zegt dat hij ooit in een dorpje in Turkije woonde en daar geestelijk leider was. De verhalen over hem worden gebruikt om de mensen naar zichzelf te laten kijken. Meestal zijn ze heel humoristisch.

Geschikt voor: groep 4 t/m 8

Bijpassend verhaal voor groep 1, 2 en 3: *Ik kan niet slapen* - Ingrid en Dieter Schubert.

Thema's: minder vertrouwen door jezelf bang te maken. Door angst kan gebeuren waar je bang voor bent. Door angst reageren zonder er bij na te denken, als een kip zonder kop.

Onderwijsdoelen:

Kerdoel 34: leren omgaan met eigen emoties, zoals in dit verhaal: angst.

Kerdoel 37: de betekenis van bang zijn in het leven, in contacten met anderen.

Vragen

Geef de kinderen eerst de ruimte om spontaan te reageren op het verhaal. Daarna kunnen de volgende open en gerichte vragen gesteld worden. Eventueel kunnen de kinderen, waar mogelijk en zinvol, na het filosofische gesprek het verhaal nog eens zelfstandig lezen.

Groep 4, 5 en 6

- De mullah maakt zich steeds ongeruster om zijn jas. Hoe komt dat ?
- De mullah gaat steeds meer geloven in wat hij denkt. Wat had hij anders kunnen doen? Wat had jij gedaan? Waarom?
- Hij denkt iets te horen en te zien en schiet! Denk je dat hij daar nog bij nadacht? Als je denkt van niet, hoe kwam dat dan?
- Overkomt het jou wel eens, dat je niet meer nadenkt bij wat je doet? Wat gebeurt er dan?

Groep 7 en 8

Zie de vragen voor groep 4, 5 en 6 en daarnaast nog de volgende:

- Waarvoor ben jij wel eens bang? Maak jij jezelf ook wel eens banger dan nodig is? Wat zou je anders kunnen doen?
- Ben je soms wel eens zo bang, dat je er niet meer goed over na kunt denken? Wat gebeurt er dan? Wat zou dan kunnen helpen?

Hoe Koala de jongen Koala de beer werd

Dit verhaal wordt al eeuwen lang in Australië aan Aboriginalkinderen en aan andere kinderen verteld om ze iets te leren over de koala beer, maar ook om grote en kleine mensen iets te vertellen over zichzelf. Luister maar.

Heel lang geleden leefde er een kleine jongen in een Aboriginaldorp in Australië. Hij had geen familie meer. De anderen van de stam zorgden voor hem. Dat vond hij wel prima. Hij hoefde er niets voor te doen en deed gewoon waar hij zin in had. Meestal was dat kattenkwaad uithalen.

Toen brak er een tijd van grote droogte aan. Door de beken en rivieren stroomde geen water meer en ook de kleine waterbekkens, de billabongs, droogden op. De mensen moesten een heel eind lopen naar de grotere waterpoelen om water te halen. Iedereen hielp mee, behalve Koala. Hij zeurde net zo lang bij de anderen, totdat ze hem wat water van zichzelf gaven.

Maar op een morgen hadden ze genoeg van zijn gezeur en gaven hem niets meer. 'Pak je eigen waterdrager, je eigen coolamon, en ga zelf water halen!' zeiden ze en vertrokken om te gaan jagen of te werken op het land.

Koala was alleen. Alle mannen, vrouwen en kinderen waren weg. Omdat hij dorst had, ging hij op zoek naar het water van de anderen. Hij vond hun coolamons in de schaduw van een paar grote struiken. Eerst dronk hij er zoveel water uit als hij maar op kon. Daarna verstopte hij ze hoog in een boom, zodat hij altijd genoeg te drinken zou hebben.

's Avonds kwamen de anderen moe, hongerig en dorstig terug naar het dorp. Ze ontdekten dat hun coolamons leeg of weg waren en allemaal dachten ze meteen aan Koala. Ze hoefden niet zo lang naar hem te zoeken. Ze zagen hem zitten, hoog in de boom. De beste klimmers besloten naar boven te klimmen. Eerst lukte het ze niet om bij Koala in de buurt te komen, omdat hij het water uit de coolamons langs de stam naar beneden liet lopen, zodat die glad werd. Maar, het water raakte op, de stam werd droog en de klimmers kwamen steeds dichterbij. Koala begon te jammeren van schrik, bang voor de straf die hij zou krijgen. Een van de klimmers had hem bijna te pakken, maar Koala spartelde zo wild, dat de klimmer hem liet vallen. Koala overleefde de val niet. Geschrokken keken de mensen van de stam naar de dode Koala.

Toen gebeurde er iets gek. Koala kreeg grijze haren over zijn hele lijf. Zijn oren gingen overeind staan met wollige franjes langs de randen. Zijn neus werd klein en glimmend zwart en hij kreeg donkere kraaloojjes. Hij was niet meer Koala de jongen. Hij werd Koala de beer!

En Koala de beer heeft nog steeds geen zin om water te halen. Wanneer hij dorst heeft, zoekt hij een paar sappige blaadjes en knabbelt er op. Hij is ook nog steeds gauw bang. Hij jammert van schrik, wanneer er iemand in de boom probeert te klimmen waar hij in zit. Net als toen, toen hij nog Koala de jongen was.

Leidraad bij het filosoferen - Hoe Koala de jongen Koala de beer werd

Achtergrondinformatie

Dit verhaal is een bewerking van een Aboriginal verhaal en wordt al eeuwenlang verteld in Australië. Het hoort bij die verhalen, die aan de ene kant verteld worden om het uiterlijk en het gedrag van alles wat er op aarde is te verklaren, in dit geval de koalabeer. Aan de andere kant wordt het verteld om mensen/kinderen iets te leren over hun eigen gedrag. De coolamon lijkt op een diep, ovaal houten bord, dat gebruikt wordt om van alles mee te vervoeren en ook om water te halen. Een billabong is een waterbekken.

Geschikt voor: groep 4 t/m 8

Bijpassend prentenboek voor groep 1, 2 en 3: *Het rode kippetje* - Max Velthuis

Thema's: verantwoording nemen voor jezelf en anderen. Eerlijkheid. Stelen. Luiheid. Zorg en afhankelijkheid.

Onderwijsdoelen:

Kerdoel 34: voor jezelf zorgen, wanneer dat kan, geeft zelfvertrouwen. Je afhankelijk maken niet.

Kerdoel 37: zorgen voor een ander, wanneer dat nodig is. Recht op zorg. Geen misbruik maken van de zorg, van het werk van anderen.

Vragen

Geef de kinderen eerst de ruimte om spontaan te reageren op het verhaal. Daarna kunnen de volgende open en gerichte vragen gesteld worden. Eventueel kunnen de kinderen, waar mogelijk en zinvol, na het filosofische gesprek het verhaal nog eens zelfstandig lezen.

Groep 4, 5 en 6

- Koala vindt het wel prima, dat de anderen voor hem zorgen. Wat vind jij daarvan?
- Voor jou wordt ook gezorgd. Hoe? Wat vind je daarvan?
- Wanneer Koala geen water meer krijgt, steelt hij het van anderen. Wat zou jij gedaan hebben, wanneer je Koala was? Waarom?
- Koala begint te jammeren, wanneer de klimmers in de boom klimmen. Waarom, denk je? Wat had Koala ook kunnen doen? Wat had jij gedaan?

Groep 7 en 8

Zie de vragen voor groep 4, 5 en 6 en daarnaast nog de volgende:

- Vind jij het terecht dat de anderen voor Koala moesten zorgen? Waarom?
- Wat had Koala voor de anderen kunnen doen? Hoe zou hij zich dan gevoeld hebben?
- Wat doen anderen voor jou? Waarom? Hoe voelt dat? Wat doe jij voor anderen? Waarom doe je dat? Hoe voelt dat?
- Dit verhaal wordt nog steeds verteld aan Aboriginal kinderen, Australische kinderen en kinderen overal op de wereld. Begrijp je waarom?

